

ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน

สรุปแนวโน้มธุรกิจ

ISIC : 66861000 กิจกรรมโรงพยาบาล

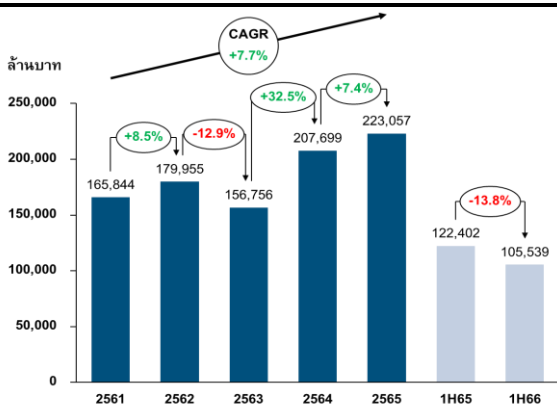
ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน ในระยะ 1 ปีข้างหน้า มีแนวโน้ม “Neutral (+)” โดยได้รับปัจจัยหนุนจากการกลับมาของผู้ป่วยชาวต่างชาติ ทั้งกลุ่มผู้ป่วยจากจีน กลุ่ม CLMV และกลุ่มตะวันออกกลาง ขณะเดียวกัน ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของคนไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น ส่วนหนึ่งจากการเข้าสู่สังคมสูงวัย ส่งผลให้เกิดความต้องการใช้บริการทางการแพทย์มากขึ้น ซึ่งสนับสนุนการเติบโตของธุรกิจโรงพยาบาลของไทยในระยะข้างหน้า

อย่างไรก็ตาม ธุรกิจยังเผชิญกับแรงกดดันจากหลายปัจจัย โดยเฉพาะต้นทุนในการดำเนินธุรกิจที่ยังสูง จากค่าแรงที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากปัญหาการขาดแคลนบุคลากร และการลงทุนในเครื่องมือหรืออุปกรณ์การแพทย์ใหม่ๆ ประกอบกับการแข่งขันทั้งกับสถานบริการของภาคเอกชนในระดับเดียวกันและของภาครัฐ รวมถึงการควบรวมกิจการของกลุ่มโรงพยาบาลขนาดใหญ่ นอกจากนี้ กำลังซื้อของภาคครัวเรือนที่จำกัดจากค่าครองชีพที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ภาวะหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูง และอัตราดอกเบี้ยที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น รวมถึงเศรษฐกิจที่ยังฟื้นตัวช้า ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออัตราการเติบโตของธุรกิจอยู่ในระดับต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้

ภาพรวมธุรกิจ

ในช่วงครึ่งแรก ปี 2566 ภาพรวมธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนชะลอตัวลงจากฐานสูงในช่วงก่อนหน้า สาเหตุหลักจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่คลี่คลายลง ทำให้จำนวนผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลปรับลดลง และปรับเข้าสู่ระดับเดิมในช่วงก่อนโควิด-19 สะท้อนจากรายได้ของผู้ประกอบการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ปรับลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน 13.8% โดยเฉพาะกลุ่มโรงพยาบาลที่มีฐานลูกค้าเป็นกลุ่มผู้ป่วยชาวไทยเป็นหลัก ขณะที่กลุ่มโรงพยาบาลที่มีฐานลูกค้าเป็นกลุ่มผู้ป่วยชาวต่างชาติในสัดส่วนที่สูงทยอยกลับมาเติบโตจากการกลับมาของผู้ป่วยชาวต่างชาติที่ฟื้นตัวตามมาตรการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ โดยเฉพาะตลาดหลักอย่างตะวันออกกลาง และตลาดประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่ม CLMV ที่เดินทางเข้ามาใช้บริการเพิ่มขึ้น

รูปที่ 1 รายได้รวมของกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในตลาดหลักทรัพย์ (22 ราย)

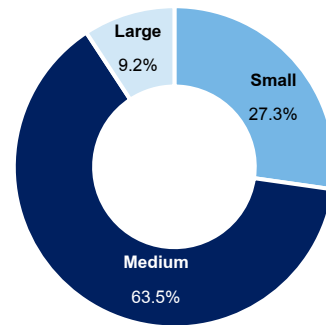

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สถานการณ์ด้านผู้ประกอบการ

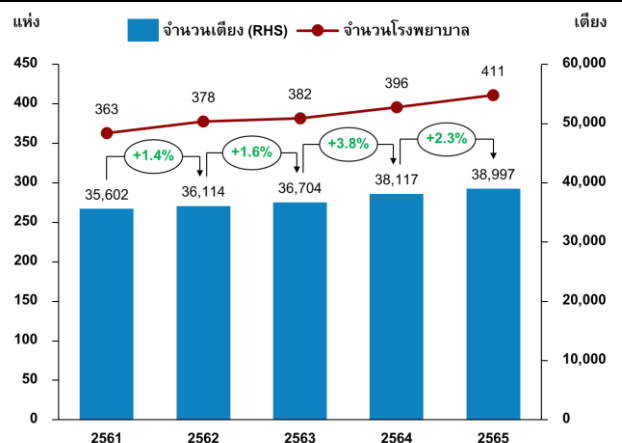
จากข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุข ณ วันที่ 6 ตุลาคม ปี 2565 พบว่า มีจำนวนโรงพยาบาลเอกชนทั้งสิ้น 411 แห่ง เพิ่มขึ้น 15 แห่ง เมื่อเทียบกับปี 2564 โดยมีจำนวนเตียงรวม 38,997 เตียง เพิ่มขึ้น 808 เตียง ทั้งนี้ โรงพยาบาลเอกชนส่วนใหญ่ในไทยเป็นโรงพยาบาลขนาดกลาง ที่มีจำนวนเตียงอยู่ในช่วง 31-200 เตียง คิดเป็นสัดส่วน 63.5% ของจำนวนโรงพยาบาลทั้งหมด ขณะที่โรงพยาบาลขนาดใหญ่ที่มีจำนวนเตียงมากกว่า 200 เตียง มีสัดส่วนเพียง 9.4% และหากพิจารณาเป็นรายพื้นที่พบว่า โรงพยาบาลเอกชนส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยมีโรงพยาบาล 202 แห่ง คิดเป็นสัดส่วน 49.1% ของจำนวนโรงพยาบาลเอกชนทั่วประเทศ รองลงมาได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 45 แห่ง คิดเป็น 10.9% และภาคกลาง 44 แห่ง คิดเป็นสัดส่วน 10.7% ตามลำดับ

รูปที่ 2 ส่วนแบ่งตลาดโรงพยาบาลเอกชน จำแนกตามขนาดธุรกิจ (ณ 6 ต.ค. 65)

หมายเหตุ : Small (1-30 เตียง), Medium (31-200 เตียง), Large (มากกว่า 200 เตียง)
ที่มา : กระทรวงสาธารณสุข

รูปที่ 3 จำนวนโรงพยาบาลเอกชนและจำนวนเตียง (ณ 6 ต.ค. 65)

ที่มา : กระทรวงสาธารณสุข

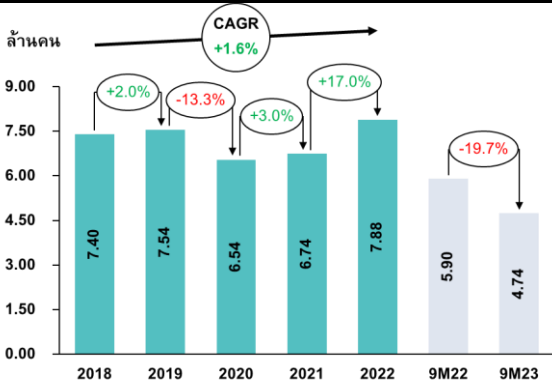
ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบความเสียหายใดๆทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดการณ์ และความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง

สถานการณ์ด้านความต้องการใช้บริการ

จำนวนผู้ใช้บริการโรงพยาบาลในระบบสาธารณสุขของประเทศในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2566 มีทิศทางปรับลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนทั้งในส่วนของผู้ป่วยใน (IPD) และผู้ป่วยนอก (OPD) โดยมีจำนวนการใช้บริการของผู้ป่วยในอยู่ที่ 4.74 ล้านคน ลดลง 19.7%YoY และมีจำนวนการใช้บริการของผู้ป่วยนอกอยู่ที่ 192.08 ล้านครั้ง ลดลง 19.9%YoY สาเหตุจากฐานสูงในปีก่อนหน้า และสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 คลี่คลายลง ทำให้จำนวนผู้ป่วยที่ต้องการเข้าใช้บริการในโรงพยาบาลปรับลดลงเป็นสำคัญ โดยเฉพาะกลุ่มโรงพยาบาลที่ฐานลูกค้าหลักเป็นผู้ป่วยชาวไทย

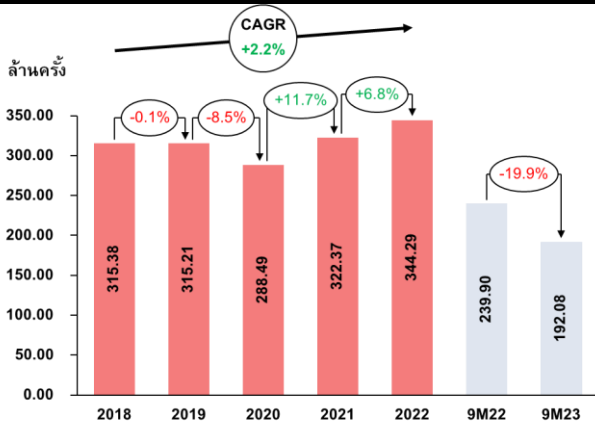
อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาจากกลุ่มโรงพยาบาลที่มีรายได้มาจากฐานลูกค้าที่เป็นชาวต่างชาติในสัดส่วนสูง จากข้อมูลในช่วงครึ่งแรก ปี 2566 พบว่า กลุ่มโรงพยาบาลในเครือ BDMS ที่มีสัดส่วนรายได้จากผู้ป่วยต่างชาติ 28% มีจำนวนผู้ป่วยชาวต่างชาติเข้ามาใช้บริการ เพิ่มขึ้น 30.0%YoY โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ ที่มีสัดส่วนรายได้จากผู้ป่วยต่างชาติ 54% มีจำนวนผู้ป่วยต่างชาติเข้ามาใช้บริการ เพิ่มขึ้น 61.8%YoY เป็นต้น สะท้อนถึงการฟื้นตัวชัดเจนหลังจากสถานการณ์โควิด-19 คลี่คลายลง

รูปที่ 4 จำนวนการใช้บริการของผู้ป่วยใน (IPD)

ที่มา : Health Data Center, กระทรวงสาธารณสุข

รูปที่ 5 จำนวนการใช้บริการของผู้ป่วยนอก (OPD)

ที่มา : Health Data Center, กระทรวงสาธารณสุข

ผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ

เมื่อพิจารณาข้อมูลผลประกอบการในช่วงครึ่งแรกของปี 2566 ของผู้ประกอบการธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ พบว่า กลุ่มที่มีรายได้สูงสุด 10 อันดับแรก มีรายได้รวมปรับลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยจะเห็นได้ว่ากลุ่มโรงพยาบาลที่มีรายได้จากผู้ป่วยชาวต่างชาติในสัดส่วนสูง ได้แก่ กลุ่มโรงพยาบาลกรุงเทพ (BDMS) และกลุ่มโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ (BH) มีรายได้เติบโตขึ้น สาเหตุจากการกลับมาของผู้ป่วยชาวต่างชาติที่ทยอยฟื้นตัวตามมาตรการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ ขณะที่กลุ่มโรงพยาบาลที่มีรายได้จากผู้ประกันตนในสัดส่วนสูง อาทิ กลุ่มโรงพยาบาลเกษมราษฎร์ (BCH) กลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ (CHG) และกลุ่มโรงพยาบาลศิริรินทร์ (SKR) เป็นต้น รายได้ปรับลดลง สาเหตุหลักจากรายได้ที่เกี่ยวข้องกับโควิด-19 ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 1 ผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ที่มีรายได้สูงสุด 10 อันดับแรก ในช่วงครึ่งแรกของปี 2566

Rank	บริษัท	รายได้รวม (ล้านบาท)			เปลี่ยนแปลง (%YoY)	
		ปี 2565	1H65	1H66	1H65	1H66
1	BDMS	93,056	45,177	48,776	22.8	8.0
2	BH	20,953	9,122	12,286	65.3	34.7
3	BCH	18,918	12,663	5,576	-12.1	-56.0
4	THG	11,984	6,312	5,098	9.2	-19.2
5	RAM	11,144	5,837	4,983	-15.8	-14.6
6	VIBHA	9,107	4,835	4,117	15.7	-14.8
7	CHG	10,414	6,495	3,661	-13.2	-43.6
8	M-CHAI	6,100	2,945	3,181	28.4	8.0
9	SKR	5,711	3,101	2,762	-10.4	-10.9
10	PRINC	6,805	3,919	2,535	32.9	-35.3

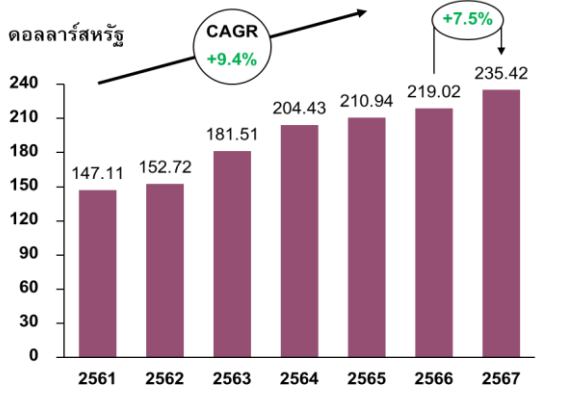
ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

แนวโน้มการเติบโตของธุรกิจ

ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนในระยะ 1 ปีข้างหน้า มีแนวโน้มเติบโต โดยได้รับปัจจัยหนุนจากการกลับมาของผู้ป่วยชาวต่างชาติ ซึ่งคาดว่าจะยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง สาเหตุจาก Pending Demand ที่ยังมีสูงมาก ทั้งกลุ่มผู้ป่วยจากประเทศจีน กลุ่ม CLMV และกลุ่มตะวันออกกลาง โดยเฉพาะจากชาวอู่อาระเบียที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ หลังจากการกลับมาเจริญสัมพันธไมตรีอีกครั้งในช่วงปีก่อนหน้า ขณะเดียวกันค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของคนไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น สะท้อนจากตัวเลขประมาณการค่าใช้จ่ายต่อหัวด้านสุขภาพที่แท้จริงในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา พบว่า มีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่อง โดยในปี 2567 จะอยู่ที่ 235.42 ดอลลาร์สหรัฐ/ปี ส่วนหนึ่งจากการเข้าสู่สังคมสูงวัยของไทย โดยการเพิ่มขึ้นของจำนวนและสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุเป็นอีกปัจจัยหนุนที่จะส่งผลให้เกิดความต้องการใช้บริการทางการแพทย์มากขึ้น นับเป็นปัจจัยสนับสนุนการเติบโตของธุรกิจโรงพยาบาลของไทยในระยะข้างหน้า

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับการเปิดเผยที่ได้รับมาจากรายงานที่เชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบความเสียหายใดๆ ทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดการณ์ และความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง

รูปที่ 6 ประมาณการค่าใช้จ่ายต่อหัวด้านสุขภาพที่แท้จริงของไทย (real per capita spending on healthcare in Thailand)

ที่มา : Statista (July 25, 2023)

อย่างไรก็ตาม แม้วารายได้ของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนจะมีแนวโน้มเติบโตดี แต่ความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจยังเผชิญกับแรงกดดันจากหลายปัจจัย โดยเฉพาะต้นทุนในการดำเนินธุรกิจที่ยังสูง จากค่าแรงที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สาเหตุหลักจากปัญหาการขาดแคลนบุคลากร ค่าสาธารณูปโภคต่างๆ ที่ยังอยู่ในระดับสูง ตลอดจนการลงทุนในเครื่องมือหรืออุปกรณ์การแพทย์ใหม่ๆ ประกอบกับธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนเป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันสูง เนื่องจากการแข่งขันทั้งกับภาคเอกชนในระดับเดียวกัน และการแข่งขันกับสถานบริการทางการแพทย์ของรัฐ รวมถึงการควบรวมกิจการอย่างต่อเนื่องของกลุ่มโรงพยาบาลขนาดใหญ่ ซึ่งช่วยสร้างความได้เปรียบด้านต้นทุนการให้บริการ ทำให้มีบริการที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้ใช้บริการแบบครบวงจรมากขึ้น ยิ่งส่งผลให้การแข่งขันมีความรุนแรงมากขึ้น นอกจากนี้ กำลังซื้อของภาคครัวเรือนยังเผชิญปัจจัยกดดันจากค่าครองชีพที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ภาวะหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูง และอัตราดอกเบี้ยที่ยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น รวมถึงการขยายตัวทางเศรษฐกิจยังมีความเสี่ยงจากภาคการส่งออกที่ยังฟื้นตัวช้า ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเติบโตของธุรกิจต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้